Č. 5676.

Úrazové pojišťování: Podléhá motorem hnaná pila při lesním hospodářství velkostatku pojistné povinnosti úrazové?

(Nález ze dne 18. května 1926 č. 10.517.)

Věc: Úrazová pojišťovna dělnická pro Čechy v Praze (místotaj. Dr. Václ. Mazánek) proti ministerstvu sociální péče (min. taj. Dr. J. Tučný) o úrazové pojištění.

Výrok: Nař. rozhodnutí se zrušuje pro vady řízení.

Důvody: Dopisem z 18. srpna 1921 oznámil Karel S., majitel velkostatku V., úrazové pojišťovně dělnické pro Čechy v Praze, že téhož dne postavil okružní pilu s motorem k příležitostnému řezání dříví, a sdělil dalším dopisem ze 6. září 1921 v příčině vyplnění jemu zaslaného přihlašovacího formuláře ohledně této pily, že pila tato nebyla zamýšlena jako podnik živnostenský, nýbrž že byla určena k řezání dříví k domácí potřebě (dříví palivové) a že při řezání anebo mlácení několikráte v roce příležitostně bude provozována, a připojil otázku, zdali by placení příspěvku nebylo možno zároveň s ostatními hospodářskými stroji tam přihlášenými.

Vzhledem k tomuto dopisu vyslovila úrazová pojišťovna dělnická v Praze výměrem z 10. srpna 1922, že tato okružní pila nepodléhá úrazovému pojištění dělnickému, jelikož jest jí používáno pouze pro domácí potřebu a nejedná se o živn. podnik. Rozhodnutím z 30. října 1923 nevyhověla zsp v Praze námitkám Karla S. proti tomuto výměru, poněvadž tu jde o okružní pilu, která není ani součástí podniku živn. ani po živnostensku provozovaného a také není hospodářským strojem sloužícím přímo hospodářské výrobě anebo zpracování plodin, nýbrž jest to pila, jíž Karel S. používal jen k řezání latí pro vlastní potřebu. Okružní pila ta tudíž dle § 1 odst. 4 č. 2 a odst. 5 úraz. zák. nepodléhá úrazovému pojištění. Nař. rozhodnutím vyhovělo min. soc. péče odvolání Karla S. z rohodnutí zsp-é a zrušujíc je vyslovilo, že podnik »okružní pila« v den úrazu, t. j. 18. srpna 1921, úrazové pojistné povinnosti podroben byl, ježto podle šetření byla okružní pila, o kterou jde, určena a též používána k řezání dříví z lesa mniškou silně poškozeného a odvolateli náležejícího a k řezání dříví pro deputátníky, kteroužto práci dlužno pokládati za součást lesní hospodářské činnosti, a jde tedy o užívání silostroje k podnikovému zařízení náležejícího v lesním hospodářském podniku, které dle § 1 odst. 5 úraz. zák. zakládá pojistnou povinnost zaměstnanců, jež jsou vydáni nebezpečí se strojní prací spojenému, který při užití motoru při těchto pracích podléhá úrazovému pojištění.

O stížnosti nss uvážil:

Žal. úřad, prohlásiv, že podnik »okružní pila« dne 18. srpna 1921 úrazové povinnosti pojistné podle § 1 odst. 5 úraz. zák. byl podroben, postavil se zřejmě na stanovisko, že lesnický podnik st-lův, k jehož zařízení podle znění nař. rozhodnutí okružní pila náleží, ve svém celku není podroben pojistné povinnosti, nýbrž jen okružní pila sama, pokud se týče jen osoby při provozu jejím nebezpečenství vydané.

Uvedený předpis, doplňující pouze všeobecné ustanovení § 1 odst. 4 bod 2 úraz. zák., váže úrazovou povinnost pojistnou na předpoklad, že se v lesnickém podniku hospodářském užívá parních kotlů nebo takových hnacích přístrojů, které hnány jsou živelnou silou nebo zvířaty, čili že se při něm užívá — jak zákon v druhé větě bodu 2 odst. 4 a v odst. 5 krátce praví — silostroje, náležejícího k zařízení podniku. Jsou tedy nezbytnými předpoklady pojistné povinnosti jednak skutečnost, že se v lesnickém podniku používá silostroje, jednak že tento silostroj náleží k zařízení podniku.

Nař. rozhodnutí vychází ze skutkové podstaty, že oba tyto předpoklady dne 18. srpna 1921 byly splněny; neboť poukazuje k tomu, že okružní pila byla určena a používána k práci tvořící součást lesní hospodářské činnosti Karla S., z čehož vyvozuje pak konklusi, že šlo o užívání silostroje k podnikovému zařízení náležejícího v lesním hospodářském podniku. Z právě uvedeného znění nař. rozhodnutí vysvítá, že žal. úřad považoval okružní pilu za silostroj, o němž je řeč v cit. ustanovení § 1 odst. 4 bod 2 a odst. 5. Okružní pila sama o sobě však silostrojem, t. j. hnacím přístrojem není, nýbrž jest podle povahy věci strojem, který se hnacím přístrojem teprve v pohyb a činnost uvádí, tedy používání zvláštního hnacího přístroje předpokládá.

Jakým způsobem okružní pila ve zmíněný den 18. srpna 1921 v pohyb a činnost byla uvedena, ze správních spisů patrno není. V oznámení, podaném dne 18. srpna 1921 na stěžující si pojišťovnu, prohlásil Karel S. prostě, že tímto dnem postavil okružní pilu s motorovým pohonem; živn. inspektorát ve zprávě z 1. června 1923 udal, že bylo úmyslem majitele velkostatku hnáti pilu pojezdným benzinovým motorem, dále že majitel velkostatku jí chtěl v srpnu 1921 pomocí lokomobily ženoucí též mlátičku nejprve použíti k nařezání latí pro potřebu ve svém hospodářství. Zvláštní šetření o tom, jakého silostroje k pohánění okružní pily dne 18. srpna 1921 bylo skutečně použito, a zdali silostroj ten patřil k zařízení hospodářského podniku lesního, konáno nebylo.

Poněvadž však zjištění těchto okolností jest pro posouzení pojistné povinnosti, která jest na sporu, významu podstatného, jest nař. rozhodnutí založeno na skutkovém základě neúplném. Ostatně nebylo v řízení správním náležitě vyšetřeno, zda lze považovati strojní zařízení (cirkulární pilu s hnacím zařízením) za součást lesního podniku, když Karel S. v podání ze 6. září 1921 sám prohlásil, že nemá úmyslu okružní pilu věnovati svému podniku lesnímu, nýbrž účelu jinému. Není tedy ani pro závěr, že jde o stroj náležející k podniku lesnickému, dostatečného podkladu ve správních spisech.

Č. 5677.

Nemocenské pojišťování: Bylo k upsání rak. vál. půjčky jménem závodní pokladny zapotřebí usnesení valné hromady, nebo stačilo k tomu usnesení představenstva?

(Nález ze dne 18. května 1926 č. 10.613.)

Věc: Firma . . . . v O. (adv. Dr. Salz z Prahy) proti min. soc. péče o likvidaci závodní pokladny.